

Ο ΑΓΙΟΣ ΙΩΣΗΦ Ο ΣΑΜΑΚΟΣ (1440 – 1511) Ένας ασκητικός και φιλόθεος άγιος της Κρήτης θαυματουργεί με το άφθαρτο σκήνωμά του στη Ζάκυνθο

Ανάμεσα στο πλήθος των αγίων, που έλαμψαν με τη φιλόθεη βιοτή και την αγιαστική τους χάρη στην ιστορική μεγαλόνησο της Κρήτης, συγκαταλέγεται και ο τιμώμενος στις 22 Ιανουαρίου Άγιος Ιωσήφ ο Σαμάκος, ο οποίος έζησε ασκητικά, απέκτησε τη φήμη αγίου ανδρός και μέχρι σήμερα θαυματουργεί αδιάλειπτα με το άφθαρτο ιερό σκήνωμά του στο ευλογημένο νησί της Ζακύνθου.

Ο Άγιος Ιωσήφ, ο επονομαζόμενος Σαμάκος, γεννήθηκε το 1440, λίγα χρόνια δηλαδή πριν την άλωση της Κωνσταντινούπολεως, στο χωριό των Κεράμων, που είναι το σημερινό χωριό Αζωκέραμο της επαρχίας Σητείας της Κρήτης. Όταν απέκτησε την κατάλληλη ηλικία, παραδόθηκε από τους ευσεβείς γονείς του σε ένα σεβάσμιο πνευματικό γέροντα, που κατοικούσε στο μονύδριο του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου, του επονομαζομένου Δερματάνου, το οποίο βρισκόταν στον Χάνδακα, το σημερινό Ηράκλειο Κρήτης. Εκεί ο Ιωσήφ μελετούσε τα ιερά γράμματα και εξασκούσε την καλλιγραφία.

Μετά από λίγο καιρό απεβίωσαν οι θεοσεβείς γονείς του και έγινε κληρονόμος της περιουσίας τους, την οποία διένειμε στους φτωχούς. Στη συνέχεια επιδόθηκε σε σκληρότερους πνευματικούς αγώνες ποθώντας τα αιώνια και άφθαρτα αγαθά του Ουρανού. Η νηστεία, η προσευχή και οι αγρυπνίες ήταν η διαρκής ενασχόλησή του σε τέτοιο βαθμό, ώστε έφθασε σε ανώτατο ύψος αρετής αντιμετωπίζοντας με επιτυχία τις παγίδες του διαβόλου. Βλέποντας ο γέροντας την πνευματική πρόοδο του Ιωσήφ, ο οποίος διακρίθηκε για τη σεμνότητα, την ταπεινοφροσύνη και το σπάνιο ήθος του, τον έκειρε μοναχό και αφού δοκιμάσθηκε για αρκετό χρονικό διάστημα, χειροτονήθηκε ιερέας. Μετά όμως από λίγο καιρό αρρώστησε ο σεβάσμιος γέροντας και αφού τον ενουθέτησε πνευματικά, εγκατέλειψε την επίγεια ζωή. Του άφησε όμως την εντολή να μοιράσει την περιουσία του σε τρία μερίδια. Σύμφωνα με την επιθυμία του το ένα πήγε στο Άγιο Όρος, το άλλο στο Θεοβάδιστο Όρος Σινά και το τρίτο έμεινε για τη συντήρηση τη δική του και των φτωχών.

Μετά τον θάνατο του γέροντός του ανέλαβε ηγούμενος του μονυδρίου του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου και στη συνέχεια επισκέφθηκε τα πανάγια ιερά προσκυνήματα των Αγίων Τόπων. Επιστρέφοντας στο μοναστήρι του, αφιέρωσε όλη τη ζωή του στον Θεό και αφού έδωσε και το δικό του μερίδιο στους φτωχούς, επιδόθηκε ακόμη περισσότερο στην αρετή της φιλανθρωπίας. Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι μετά από κάθε Θεία Λειτουργία μοίραζε τα πρόσφορα στους φτωχούς και συχνά επισκεπτόταν κρυφά τα σπίτια τους για να τους αφήσει τροφή, ενώ ποτέ δεν ξεχνούσε τους ασθενείς και τους φυλακισμένους. Μάλιστα μία φορά κατά την εορτή του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου οι χριστιανοί είχαν φέρει στον

ναό κεριά και θυμιάματα, αλλά δεν υπήρχε ούτε ένα πρόσφορο για την τέλεση της Θείας Λειτουργίας. Τότε ο Άγιος έστειλε τον διακονητή στο Άγιο Βήμα και καθ' υπόδειξη του βρήκε όχι μόνο ένα, αλλά πολλά και μεγάλα πρόσφορα κατόπιν της θαυματουργικής επέμβασης του Θεού.

Άλλη μία φορά ο Άγιος έπρεπε να πάει σε κάποιον τόπο και στην πορεία του συνάντησε μερικούς Εβραίους, οι οποίοι έβαζαν κρασί από το ένα δοχείο στο άλλο. Οι Εβραίοι σκέφθηκαν να γελοιοποιήσουν τον Άγιο και να του προσφέρουν ένα ποτήρι κρασί. Τότε ο Άγιος πήρε το ποτήρι και αφού το ευλόγησε με το σημείο του Τιμίου και Ζωοποιού Σταυρού, ήπια λίγο κρασί και το υπόλοιπο το έριξε μέσα στο δοχείο. Τότε οι Εβραίοι εξαγριώθηκαν από το γεγονός και ζήτησαν να πληρώσει ο Άγιος όλο το κρασί. Ο Άγιος τους καθησύχασε και τους είπε, ότι όχι μόνο δεν τους προκάλεσε κάποιο κακό, αλλά απεναντίας θα πρέπει και να τον ευχαριστήσουν, αφού ευλόγησε το κρασί τους. Τότε οι Εβραίοι αισθανόμενοι την προσβολή, απευθύνθηκαν στον δούκα της πόλεως, ο οποίος κάλεσε τον Άγιο να απολογηθεί. Ο Άγιος εξιστόρησε το γεγονός και κατόρθωσε να κερδίσει την εύνοια και συγκατάθεση του δούκα. Οι Εβραίοι έφυγαν τότε απογοητευμένοι και εξαγριωμένοι, αφού δεν μπορούσαν να πιούν το κρασί, που είχε χριστιανική ευλογία. Γι' αυτό και το ευλογημένο κρασί δόθηκε στους φτωχούς χριστιανούς προς δόξαν Θεού.

Μετά από εβδομήντα χρόνια αδιάλειπτης προσευχής, πλούσιας φιλανθρωπικής προσφοράς και θαυμαστής αγιαστικής χάριτος ο ελεήμων και φιλάνθρωπος Άγιος Ιωσήφ κοιμήθη οσιακώς εν ειρήνη στις 22 Ιανουαρίου 1511. Ενταφιάστηκε στο αγαπημένο του μοναστήρι και μετά από χρόνια πραγματοποιήθηκε η ανακομιδή του ιερού λειψάνου του, το οποίο βρέθηκε ακέραιο και ευωδιάζον. Το σκήνωμα του Αγίου κατατέθηκε στο καθολικό της μονής και αναρίθμητα είναι τα θαύματα, που τέλεσε ο Άγιος με τη χάρη του Θεού σε πλήθος ασθενών, που προσέτρεχαν σ' αυτόν με πίστη και ευλάβεια.

Το 1669 οι Αγαρηνοί κατέλαβαν τον Χάνδακα και ο ευλαβής ιερέας Αντώνιος Αρμάκης μετέφερε στις 29 Αυγούστου 1669 το ιερό και σεβάσμιο λείψανο του θαυματουργού Αγίου Ιωσήφ του Σαμάκου στη Ζάκυνθο. Αρχικά το τοποθέτησε στην Ιερά Μονή του Αγίου Ιωάννου του Μαντινείου στα Ξηροβούνια Γαϊτανίου, όπου έμεινε μέχρι το 1915. Το 1915 μεταφέρθηκε στον Ιερό Ενοριακό Ναό του Παντοκράτορος στο χωριό Γαϊτάνι της Ζακύνθου, όπου φυλάσσεται μέχρι σήμερα ως αδιάλειπτος πηγή αγιασμού και χάριτος. Στην ιστορική και φιλόξενη Κρήτη ο Άγιος Ιωσήφ ο Σαμάκος τιμάται στο ομώνυμο περικαλλές παρεκκλήσιο στο χωριό Αζωκέραμο της επαρχίας Σητείας, που είναι και η γενέτειρά του, στον Ιερό Ενοριακό Ναό του Αγίου Γεωργίου Σητείας, όπου το δεξιό κλίτος του ναού είναι αφιερωμένο προς τιμήν του και στον Ιερό Ενοριακό Ναό της Αγίας Τριάδος Ηρακλείου, ο οποίος βρίσκεται στον χώρο του παλαιού μονυδρίου του Αγίου.

Αριστείδης Γ. Θεοδωρόπουλος

Εκπαιδευτικός

Βιβλιογραφία

Μητροπολίτου Προικοννήσου Ιωσήφ, Βίος και Ακολουθία του Οσίου Ιωσήφ του Ηγιασμένου, Αθήναι 2010.